

„CĂRTICICA DE RUGĂCIUNI” A ELENEI CEAUȘESCU

Își mai aducea aminte, oare, Elena Ceaușescu și de Dumnezeu? FOTO: Arhivele Naționale

Consoarta președintelui României socialiste, Elena Ceaușescu, a purtat în poșetă pe parcursul întregului an 1989 o agendă legată în piele și care are brodate pe prima copertă cu fir de aur inițialele ei, „E” și „C”. Apărând, această agendă micuță seamănă ca legătură cu o carte de rugăciuni și acesta este motivul pentru care de 20 de ani s-a vehiculat că Numărul 2 în stat ascundea în geanta ei așa ceva. De fapt, respectiva agendă reprezintă o enciclopedie în miniatură. Când se afla într-o vizită de lucru în țară, Elena Ceaușescu putea trece în revistă rapid

paginile agendei pentru a afla detalii despre orașele cu o populație mai mare de 100.000 de locuitori sau cele mai importante cursuri de apă, cele mai importante lacuri și suprafața lor, cei mai înalți munți etc. De asemenea, putea vedea structura Partidului Comunist Român, centrală și din teritoriu. De pildă, ne este dat să aflăm că, la 1 decembrie 1988, PCR avea 3.772.971 de membri. Din aceștia, 6,69%, adică 252.516 membri erau de origine maghiară. PCR avea nu mai puțin de 76.131 de organizații la bază la nivel național, iar totalul deputaților din

Marea Adunare Națională era de 369, din care 7,32% erau maghiari, iar 1,36% germani. Elena Ceaușescu avea înscrisă în agendă și evoluția dezvoltării economice a României de după război. Astfel, populația activă era mai mare de 11 milioane de locuitori și numărul de pensionari de 3 milioane. Venitul național crescuse de peste 36 de ori, în condițiile în care producția industrială, favorizată de cele peste 2.000 de noi întreprinderi înființate, crescuse de 128 de ori. În agendă erau contabilizate 2,6 milioane de apartamente construite de

stat. Un subcapitol aparte îl constituie în „enciclopedia” Eleni Ceaușescu „Jefuirea poporului român de către puterile străine”. În acest sens este calculat la aproape 1 miliard de lei aur, echivalând cu 1.200 de tone de aur, tributul plătit imperiilor străine în decurs de 400 de ani. Totodată se estimează la peste 100 miliarde dolari jaful monopolurilor imperialiste în perioada 1860-1940 și la 1 miliard de dolari despăgubirile de război plătite după 1945.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

„Tovarășul” are hernie!

Cu numai o lună înaintea Congresului al XIV-lea al partidului, bancurile politice noi-nouțe lipseau aproape cu desăvârșire. Nici nu este de mirare atâta vreme cât la aproape șase luni de la plata integrală a datoriei externe, îndelung visatele ameliorări se lăsau încă așteptate. „Se lăsau” este un fel de a spune... Mai aproape de adevăr ar fi să spunem că „nu mai veneau”!

Nici măcar de haz-de-necaz nu îi mai ardea românului. Așa că, pe loc a apărut și zicerea: „Care este cel

mai scurt banc politic? / - ??? / Ptiu!” (Aproape de prisos să adaug că onomatopeea traduce, de fapt, un susținat tras cu toată forța într-o direcție anume).

Totuși, pofta de a scorni și de a pune în circulație snoave cu tâlc nu îi părăsise de tot pe români. Dovadă și anecdota care circula în draci chiar în acele zile puse de propagandă oficială sub semnul „atmosferei de înaltă vibrație patriotică, revoluționară” etc. etc. etc.

Așadar, „Tovarășul” acuza din ce

în ce mai dese și din ce în ce mai puternice dureri. Normal, toată lumea din preajmă se precipită. Nu de alta, dar nu se făcea ca tocmal în preajma marelui Forum al comuniștilor români, „cel mai iubit fiu al partidului și poporului” să cadă în suferință! Incep să curgă analizele, dar diagnosticul întârzie să apară. Mai bine zis, să fie rostuit cu voce tare. Până când „Tovarășul” își ia inima în dinți și îl întreabă pe medicul său personal:

— Tovarășe doctor, știi că nu mă tem de greutăți și că nu sunt eu omul care să se sperie din orice. Mie te rog să îmi spui, direct, în față, ca unui comunist de omenie ce sunt: e gravă boala mea?

— Tovarășe Ceaușescu — îi răspunde medicul — boala dumneavoastră este grea, dar nu și de nevindecat. Aveți hernie. Și trebuie să vă operați neîntârziat!..

— Hernie? — se miră „Tovarășul”. „Dar din ce anume mi se trage?”

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

28 octombrie (sâmbătă)

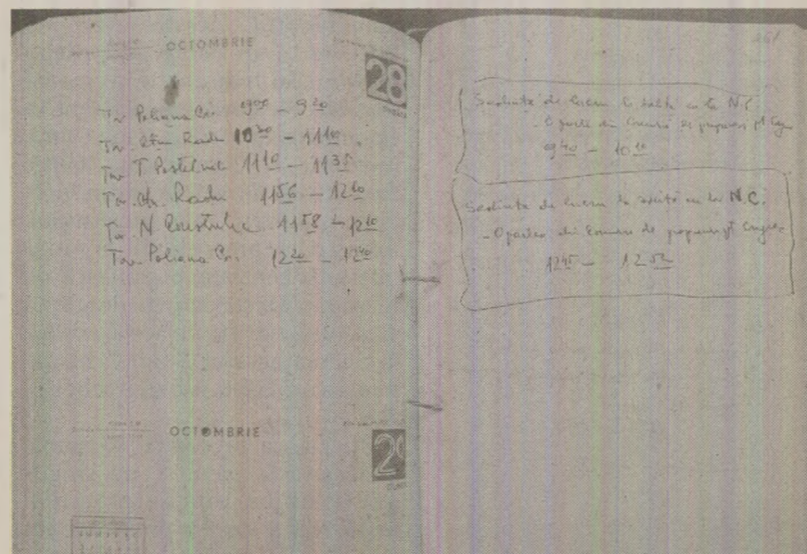
Soarele a răsărit la 7:47, a apus la 18:11
Luna a răsărit la 6:37, a apus la 17:15
Sărbătoare creștină: Sf. Mc. Terentiu, Neonila și Villie; Sf. Ier. Firmilian

S-a întâmplat la

28 octombrie 1989

• Wolfgang Roth, purtătorul de cuvânt în probleme economice al fracțiunii din Bundestag a Partidului Social-Democrat, a cerut Guvernului RFG să renunțe la punerea în aplicare a prevederilor așa-numitului „Comitet de coordonare a controlului comerțului Est-Vest” (COCOM), care interzicea exportul de înaltă tehnologie în țările socialiste. Politica promovată de COCOM contravenea ideii liberalizării schimburilor comerciale Est-Vest, a relevat Roth, în cadrul unei conferințe de presă, citată de agenția DPA. Ramona VINTILĂ

Agenda Eleni Ceaușescu

nele lui octombrie și începutul lui noiembrie pe această temă — putem presupune că toate „propunerile” fuseseră vizate de Ceaușești. Tot astfel cum în acest labora-

tor al săliței se hotărâse deja cine vor fi delegații și aleșii la Congres. Patru zile, congressmanii n-aveau decât a-și juca rolul de „aplaudaci”.

JURNALUL ZILEI

Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Heman Benny Mochtan, ambasadorul Republicii Indonezia. Au continuat „succesele” și adeziunile oamenilor muncii din toată țara. Film nou în cinematografele bucureștene.

Minerii, oameni noi

Colectivul de muncă de la Întreprinderea Mineră Căpeni din Baraolt era fruntaș în „întrecerea socialistă”: depășise sarcinile de plan la producția-marfă

cu 6,7%. Și cu „importante” economii de metal, combustibil și energie electrică, producția s-a multiplicat fiind efectul creșterii productivității muncii (105,9% pe primele 9 luni ale anului). Pentru ziar, directorul întreprinderii a declarat că minerii erau preocupați de folosirea integrală a capacităților de producție, de reducerea cheltuielilor materiale la 1.000 lei producție-marfă (indicator la care întreprinderea înregistra economii de 8,4 lei).

(Continuare în pag. a II-a)

CIA îl considera pe liderul RSR un încrezut

CIA a urmărit atent evoluția lui Ceaușescu. Un raport secret din 1973, publicat de ziarul nostru cu ceva vreme în urmă, îl caracteriza pe liderul României drept un încrezut care îi sfidează pe ruși și care nu suportă să împartă celebritatea cu altcineva. Raportul datează din perioada de glorie a lui Ceaușescu, din vremea când era primit în marile capitale occidentale, inclusiv la Washington, cu cele mai mari onoruri. În același timp, serviciile speciale americane sesizaseră neajunsurile regimului de la București.

„Raport Special — România: Stilul Ceaușescu”. Acesta este numele unui document secret întocmit de experții Agenției Centrale de Informații (CIA) datat 16 noiembrie 1973. Caracterizarea liderului și a politicii sale nu are elemente din cale afară de spectaculoase, dar oferă o imagine foarte interesantă a felului în care era văzut „Tovarășul” la Washington. Chiar dacă, la acea vreme, Ceaușescu avea încă relații bune cu Occidentul, americanii i-au reținut cusururile.

Șeful suprem, încrezutul care îi sfidează pe ruși, dar care nu suportă să împartă celebritatea cu altcineva, obsedat de cultul personalității, responsabil pentru sacrificiul eco-

nomic al românilor. Sunt doar câteva dintre cuvintele folosite de agenții americani pentru a-l eticheta pe Ceaușescu. Studiul CIA din 16 noiembrie 1973 este împărțit pe opt capitole, care oferă o imagine a „stilului Ceaușescu”.

Control total asupra României

„Ceaușescu menține la București un sistem comunist rigid. Controlul său asupra țării este aproape complet. Contactele politice și culturale cu Vestul sunt interzise pentru majoritatea românilor. Cetățeanului de rând îi este foarte greu să obțină o viză, chiar și pentru a merge în țara vecină, Iugoslavia. Ceaușescu ține bine frâiele puterii (...). Ține și socoteala subordonaților săi, asigurându-se că nu au capacitatea de a-i submina autoritatea.” Așa începe capitolul „Ceaușescu acasă” din documentul CIA.

Experții de peste Ocean au observat dorința de putere absolută a lui Ceaușescu: „De când a venit la putere în 1965, Ceaușescu a reconstruit pas cu pas, după bunul plac, partidul și aparatul de stat. A curățat sistemul și a pus în posturi-cheie oameni care îi datorează personal avansarea. A

fast într-o continuă căutare de indivizi nu numai fideli lui, dar și cu experiență. Dorința de a-i schimba arbitrar pe subordonați a devenit specifică stilului Ceaușescu”.

Cabinetul-bucătărie

CIA notează că Ceaușescu și-a luat consilieri care formează „un cerc de gânditori de nădejde”. „Fără comparație în lumea comunistă, acest «cabinet-bucătărie» este capabil să construiască politici și să rezolve orice problemă. Numirea, la începutul anului 1973, a lui Nicolae Ecobescu în funcția de consilier este un exemplu. Unul dintre experții români de top în securitatea europeană, Ecobescu are acum contact direct și frecvent cu Ceaușescu și îl va însoți în vizitele sale”, consideră serviciile de informații ale SUA.

Agenții americani observă că Ceaușescu a pus și mașinaria partidului și că puterea este exercitată de trei organe executive — Secretariatul, Prezidiul Permanent și Comitetul Executiv —, dominate de președintele în persoană... „La fel se întâmplă și în privința guvernului: Ceaușescu este șeful suprem”, se arată în studiu.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

28 OCTOMBRIE

Publicul occidental descoperă, nu fără uimire, că M. Dinescu este și un mare poet, nu doar un scriitor pus la index în propria sa țară. E un fenomen care ar trebui să le dea de gândit, dar, cum se întâmplă de obicei, totul se consumă repede, ca un foc de paie. Interesează numai senzaționalismul de ordin politic, iar când acesta dispăre, se risipește și curiozitatea pentru opera celui care l-a provocat. Oricum, însă, o carte bună, tradusă într-o limbă de largă circulație, constituie cel puțin o promisiune pentru alte revelații. Din păcate, numai politicul conduce jocul de vârf al intereselor de orice fel. Tot ce nu cade sub incidența lui rămâne în umbră, urmând să trăiască „larvar” și apoi să se stingă sau, în cazuri ferice, să se afirme cu întârziere. Nu se poate face nimic hotărâtor câtă vreme nu te afli prins în circuitul viu și fără opreliști al schimburilor culturale cu toate țările lumii.

Acum în Occident se știe, în fine, totul despre noi. Indignare, pe de o parte, compasiune, pe de alta. Opinia publică ne cunoaște impasul și suferințele, și apar multe dovezi de simpatie și înțelegere, de solidaritate reală. Au ajuns și francezii să învețe geografia Europei și să localizeze corect, ba chiar să afle de profilul concret al unor sate românești. E un progres remarcabil. În anii din urmă, până și oamenii obișnuiți din țările occidentale au ieșit din vechiul indiferentism. Li interesează tot ce se întâmplă în lume, da' acum îi preocupă și soarta celor din estul Europei, unde se petrec reforme politice, alături de care însă mai dăinuie câteva „mostre” de stalinism fără cusur.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 — martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 736

(Continuare în pag. a II-a)

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

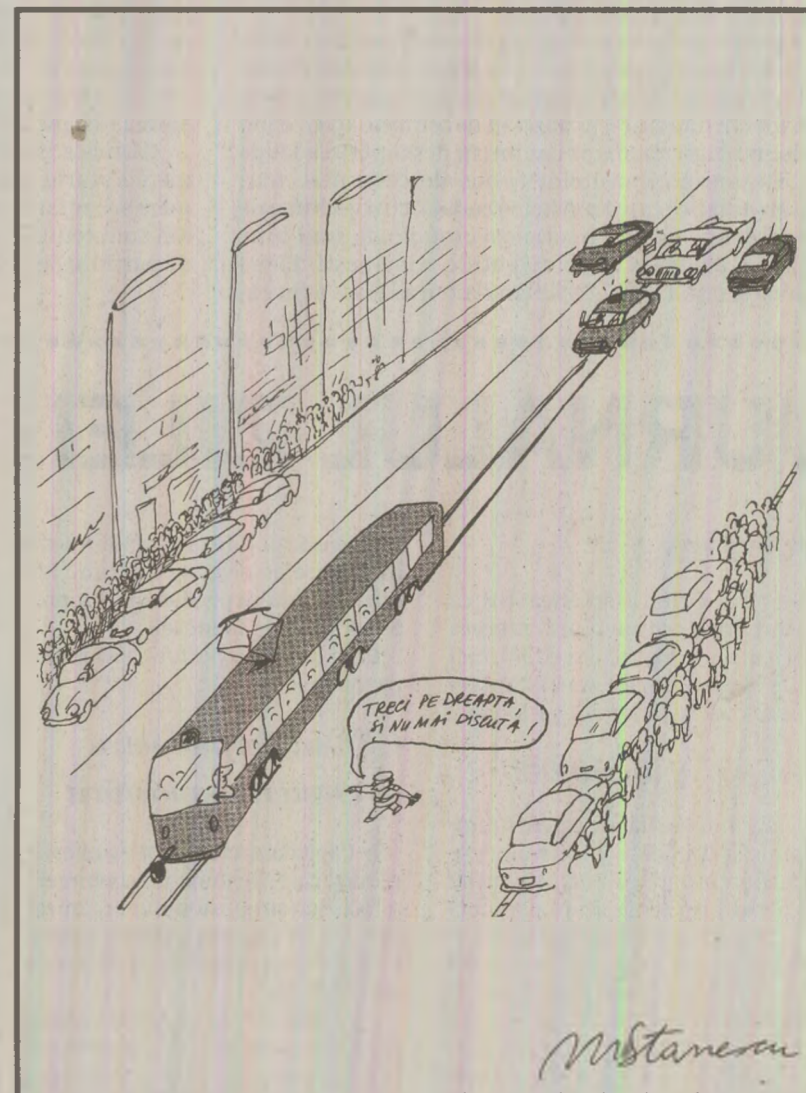
La Praga, 10.000 de manifestanți s-au adunat în Piața Venceslas

Cu două zile înainte de confruntarea dintre demonstrații și poliție, de est-germani iau cu asalt ambasada RFG. La 26 august, sunt mai mult de 1.000 cazați în clădirea ambasadei. Deschiderea graniței ungaro-austriece a provocat un exod. Spectacolul caravanelor de Trabant și Wartburg, miile de est-germani care invadează Praga spun mai multe despre eșecul regimului lui Honecker decât spune propaganda est-germană despre succesele aceluiași regim. Alexander Dubcek nota în memoriile sale: „Drama ce a condus la căderea tuturor regimurilor de tip sovietic din Europa de Est, în toamna anului 1989, a început cu încercarea maselor de est-germani de a fugi prin Cehoslovacia sau Ungaria spre Germania de Vest. Scenele petrecute în interiorul și în jurul Ambasadei Germaniei de Vest din Praga trebuie să fie încă reamintite lumii întregi. Exodul german a avut un impact fenomenal în Cehoslovacia. Aici, ficțiunea aceluia Real-socialism a fost, în cele din urmă, definitiv distrusă. (...) Sovieticii pară să nu le mai pese de posesiunile lor est-europene. (...) Conducătorii sovietici erau mult

mai preocupați de menținerea controlului acasă. Regimul Germaniei de Est s-a prăbușit în octombrie. Nu era nevoie de clarviziune ca să-ți dai seama că regimul din Cehoslovacia va urma curând. La suprafață, situația părea încă liniștită. Nu erau încă greve sau semne ale unor proteste de masă. Mobilizarea poliției s-a făcut la maximum și se părea că oamenii lui Jakes sunt pregătiți pentru o baie de sânge ca să-și salveze pielea.”

În aceeași perioadă, ministrul de externe vest-german vine la Praga pentru a rezolva criza refugiaților. În Polonia, se instalează primul guvern neocomunist. Comuniștii unguri se transformă în socialiști la congresul lor de la începutul lui octombrie. Criza din Germania de Est nu rămâne una a refugiaților. La Leipzig, Dresda și Berlin izbucnesc mari demonstrații. Vizita lui Gorbaciov și a altor lideri din estul Europei, inclusiv a lui Gustav Husak, nu diminuează proporțiile protestelor. Regimul lui Honecker se clatină din temelii. La 18 octombrie, Erich Honecker este silit să demisioneze.

(Continuare în pag. a III-a)

Deși rapoartele secrete ale americanilor îl blamau pe Ceaușescu, acesta a reușit mult timp să mențină relațiile bune cu Occidentul FOTO: Arhivele Naționale

CIA îl considera pe liderul RSR un încrezut

(Urmare din pag. 1)

„Eroul național“

Puterea care gravita în jurul lui Ceaușescu, completată de adunarea sa de către presa, „a ridicat semne de întrebare acasă și peste hotare”. Liderul „nu poate și nici nu vrea să nu fie promovată ca erou național și propriile sale acțiuni au crescut îngrijorarea față de așa-numitul «cult al lui Ceaușescu»”, avertizează CIA.

„Cultul” a căpătat dimensiuni dramatice în ianuarie 1972, când aniversarea celor 55 de ani împliniți de Ceaușescu a fost ocazia aducerii unui tribuț lung de o săptămână. În document se dezvăluie: „Sunt informații că liderii români, precum premierul Maurer și vicepremierul Bodnăraș, l-au sfătuit să nu încurajeze acest fel de venerare. Dar cuvintele lor nu au fost ascultate. Ceaușescu este încrezut și nu vrea să împartă celebrata cu nimenea”.

Îndatorarea și infometarea

„Sub Ceaușescu, România a atins una dintre cele mai mari rate ale creșterii economice din lume. Produsul Intern Brut a crescut la o rată anuală medie de nouă procente din 1970. Industrializarea rapidă a fost însă făcută prin importuri masive de echipament vestit, achiziționat mai ales prin credit. Ca rezultat, îndatorarea a devenit o problemă uriașă”, reiese din analiza americanilor. Ei subliniază că românii li se cere „să strângă și mai mult curea în numele unei eficiențe sporite și a unei producții mai mari”.

Gloria și decăderea

„Tovarășului“

Sfârșitul anului 1968 și toată perioada acestui deceniu a pus România într-o poziție stranie, de țară socialistă care s-a delimitat de lagărul din care făcea parte, iar conducătorul său era privit ca un lider curajos, îndrăzneț, drept, minunat. Situația se va schimba în curând. Ceaușescu, incurajat de aprecierile primite din partea liderilor occidentali, se va considera îndreptățit să acapareze toate structurile puterii și să elimine orice mișcare de opoziție.

Începutul dezastrului

O dată cu trecerea anilor, „rebelul” de la București se vede în situația de a nu mai guvernă o țară apreciată pe plan internațional și care primea credite externe pentru dezvoltare, ci o țară aflată într-o criză din ce în ce mai adâncă atât din punct de vedere politic, cât și economic. Pe lângă dezastrul economic ce urma să fie adânc simțit de populație printr-o penurie deprimantă, o dată cu trecerea anilor se consolidează cultul personalității noului lider. Planurile megalomane ale lui Ceaușescu de industrializare rapidă a țării au reprezentat un adevărat eșec. La sfârșitul anilor '70 și începutul anilor '80, efectele sunt dure: o industrie care nu putea lucra la capacitate maximă din cauza lipsei materiei prime – cazul petrochimiei, sau datorită uriașe acumulate.

În vremea când statul român se folosea de credite externe pentru industrializare – peste 10 miliarde de dolari. Situația financiară deplorabilă a țării l-a determinat pe Ceaușescu să recurgă la o măsură extremă și nefericită în același timp: renunțarea la împrumuturi externe și rambursarea totală a datoriei.

Efortul este cu atât mai mare cu cât Ceaușescu nu a renunțat la proiectele sale grandioase de dezvoltare a țării. Construcții vechi și de patrimoniu ale României sunt distruse peste noapte, pentru că în locul lor se proiectaseră cartiere muncitorești de tip ghetou sau diferite construcții gigantice. Pe lângă distrugerea orașelor, în special a Bucureștiului, Ceaușescu se ocupă personal de sistematizarea mediului rural. Sunt distruse și demolate mii de sate din toate regiunile țării, în locul lor fiind proiectate mici orașe sumbre, fără canalizare sau gaze. Până în 1990, din totalul de 2.705 comune urmasă să mai rămână doar 900, iar din cele 13.123 de sate. România sistematizată urmărea să mai numere doar 5.000-6.000.

Începând cu anul 1971, Ceaușescu promovează o acțiune de îngrădire a culturii în

general. Este momentul când, întors din vizitele desfășurate în China și Coreea de Nord, decretează o minirevoluție culturală, inspirată de modelul asiatic. Se organizează manifestări gigant desfășurate pe stadioane și în largi locuri publice, în care doar cuplul prezidențial și partidul erau omagiate, precum și proclamarea „omului nou” al societății comuniste.

Privind spre Vest

Ceaușescu a căutat să aibă relații strânse cu Occidentul nu numai pentru a-și demonstra independența față de Moscova, ci și pentru a obține beneficii economice. „Este dornic să aibă acces la credite și tehnologii vestice. A încurajat investițiile occidentale în România, văzând în ele un vot de încredere privind viitorul său”, notează experții din SUA. Eforturile lui Ceaușescu de a curta Europa de Vest sunt binecunoscute. Numai în prima jumătate a anului 1972 a vizitat Italia și Germania de Vest. În timpul vizitelor sale în Occident, Ceaușescu le cere gazdelor sale să i se alature la semnarea unei declarații cu zece „principii solemne” care guvernează relațiile dintre state. Iată care erau punctele așa-numitului decalog al lui Ceaușescu:

1. Dreptul inalienabil al tuturor popoarelor de a-și decide soarta;
2. Dreptul sacru al fiecărui stat la libertate, independență națională și suveranitate;
3. Egalitatea statelor în privința dimensiunilor sistemului economic și politic;
4. Dreptul fiecărui stat de a participa de pe poziții egale la rezolvarea disputelor internaționale;
5. Noninterferența, indiferent de pretext, în treburile interne și externe ale altor state;
6. Respectarea inviolabilității frontierelor de stat și a integrității teritoriale a statelor;
7. Obligația statelor de a se abține de la constrângeri militare, politice și economice în relațiile internaționale;
8. Obligația de a se abține, în orice condiții, de la amenințarea cu utilizarea forței;
9. Aplanarea disputelor între state prin mijloace pacifiste;
10. Renunțarea folosirii amenințării sau a forței împotriva unui alt stat.

Relația cu SUA

Relațiile româno-americane au jucat un rol important în strategia lui Ceaușescu. „În intenția de a construi legături mai bune cu Washingtonul, Ceaușescu a insistat pe îmbunătățirea comerțului și a cooperării industriale, științifice și tehnologice. A avut relații personale cu președinții Johnson și Nixon. La începutul lui 1973, România a devenit prima țară din Pactul de la Varșovia care a cumpărat avioane comerciale americane, încheind un contract pentru achiziționarea a trei aparate de tip Boeing 707. Aceste deschideri spre Occident au iritat în mod clar Uniunea Sovietică.”

Ceaușescu și sovieticii

Politica externă dusă de Ceaușescu era considerată de CIA drept „un amestec de sfidare și supunere”, cu scopul de a menține și chiar de a crește independența față de Moscova.

România nu s-a putut însă desprinde de influența militară și economică a Uniunii Sovietice. Calitatea lui Ceaușescu este capacitatea de a avea inițiative de politică externă la limita toleranței sovieticilor. Din cale afară de griji lui să nu cumva să enerveze Moscova, el își echilibrează sfidarea față de un regim cu cedări.

Vizita lui Ceaușescu în China în 1971 a fost o scăpare destul de rară în cazul său, dar a potolit mânia Moscovei prin compromisuri economice. La fel, în 1973, după ce și-a exprimat independența față de Moscova la Viena și Helsinki, Ceaușescu a făcut un gest de împăcare acceptând vizita la București a ministrului sovietic al Apărării. Era pentru prima dată, de la invadarea de către URSS a Cehoslovaciei, când un ministru sovietic al Apărării era primit la București.

Asemenea concesii nu au împiedicat România să aibă relații cu toate țările comuniste, URSS, China, Iugoslavia și chiar Albania, dar și cu liderii partidelor vest-europene. „Sub Ceaușescu, guvernul și-a întărit relațiile cu Europa Occidentală și a încercat să se identifice cu țările neutre. România este singura națiune est-

europăană care își păstrează relații diplomatice atât cu Israelul, cât și cu rivalii acestuia din lumea arabă”, este concluzia CIA.

„Ceaușescu are o teamă obsesivă de împărțirea Europei în două sfere de influență dominate de superputeri. Astfel, Bucureștiul ar intra sub presiunea Kremlinului, fără a avea relații cu Occidentul”, se precizează în document. Încercările lui Ceaușescu de a contracara această teamă au ajuns însă și la urechile Moscovei.

Prăpastia dintre Moscova și București s-a mărit mai ales în timpul intrării din Crimeea din iulie 1973. Printre altele, notează analiștii serviciilor americane, „cele două regimuri nu s-au înțeles în privința frontierelor. Moscova a favorizat inviolabilitatea granițelor, în timp ce Bucureștiul s-a pronunțat pentru formula care să excludă utilizarea forței pentru a le schimba, dar care să lase deschisă posibilitatea unor ajustări viitoare prin accept reciproc. Astfel, România a vrut să evite respingerea permanentă a pretențiilor sale asupra Bucovinei de Nord și Basarabiei, în prezent parte a URSS.”

Orientul Apropiat

Stilul lui Ceaușescu era, în opinia experților americani, „cel mai ușor de recunoscut în cazul politicilor duse față de Orientul Apropiat”. România era singura țară din Pactul de la Varșovia care avea relații diplomatice atât cu Israelul, cât și cu marile națiuni arabe.

„Ultimul război din Orientul Mijlociu nu a pus capăt hotărârii lui Ceaușescu de a menține politica aceasta. Poziția sovietică, potrivit căreia Israelul trebuie învinovățit, a fost respinsă la București. Mai mult, Ceaușescu a propus chiar într-un fel ușor naiv un plan de pace între arabi și israelieni. El a invitat cele două părți să se implice la București. Ministrul israelian de Externe, Abba Eban, a venit. Reprezentanții arabi, nu”, precizează CIA. Inițiativa însă l-a îndepărtat și l-a izolat pe Ceaușescu de statele din Pactul de la Varșovia, iar relațiile sovieto-române s-au agravat. Analiștii de la Washington arată că, în final, poziția de neutralitate nu i-a adus mari beneficii lui Ceaușescu: „De la Israel nu a avut prea multe de câștigat, unele state arabe au rupt legăturile cu România, iar altele chiar au impus embargouri.”

Lecții de la Tito

„Ceaușescu a observat și a învățat din politica dusă de vecinul său, președintele Tito al Iugoslaviei, însă a adaptat ce a acumulat la propriul stil. Cooperarea româno-iugoslavă începuse înainte de 1968, dar oportunitatea sovietică în Cehoslovacia i-a apropiat pe cei doi lideri”, arată specialiștii americani. Potrivit acestora, Ceaușescu și Tito au fost adeptii ideii de a nu interveni în treburile interne ale altor state, uniți în teama față de hegemonia sovietică în Europa de Est, dar și cu principiul că fiecare partid comunist și fiecare națiune nu sunt numai egale, ci și propriii stăpâni.

Diferențe

Ceaușescu știa însă că libertatea sa de mișcare este mai mică față de cea a liderului iugoslav. O graniță de aproape 1.400 de kilometri cu Uniunea Sovietică a fost de ajuns pentru a ține în frâu activitatea Bucureștiului. „România este încă parte a sistemului sovietic economic și de apărare din Europa de Est. Totuși, Ceaușescu a învățat de la Tito cum să prezinte cazul țării sale în fața forumurilor internaționale și și-a dezvoltat un simț pentru cât de departe poate merge fără a provoca o reacție puternică din partea sovieticilor”, apreciază CIA.

Colaborare militară. Ceaușescu a colaborat cu Iugoslavia. Bucureștiul și Belgradul au conceput un plan de producere a unui subsonic militar. Există informații și despre o înțelegere privind construirea împreună a unui submarin. Contactele frecvente dintre ministrii de Externe ai celor două țări, de la invazia sovietică din Cehoslovacia, indică un schimb de informații secrete. Noua lege de apărare adoptată în România este un alt exemplu al dorinței lui Ceaușescu de a împrumuta din experiența iugoslavă. Adoptată în 1971, legea prevede mobilizarea pe timp de război a tuturor adulților – femeii și bărbații.”

Lavinia TUDORAN

RADIOGRAFII CULINARE

Cu grădină fără legume

Cu ceva timp înainte de revoluție era moda grădinilor în fața blocurilor, pe spațiul verde ce, în mod normal, trebuia întreținut de cei de la ADP. Am luat, în fața blocului, teren plin cu pir și alte ierburi, atât cât de lungă era suprafața apartamentului meu și lată de vreo zece metri. Destul de mare! Cu tot elanul și plină de optimism am purces la curățarea terenului. Cumplit! Terenul era plin de resturi rămase de la construirea blocului și acoperite de ierburi. Am scos din pământ de la bare din fier beton la clanțe, ciorapi de damă, fășii de linoleum, bucăți de cărămidă, resturi de țevi, bucăți de stinghii, cioburi și alte alea. După ce l-am curățat rămăsese o groapă lungă cât ținea blocul. Pământul nu era bun de grădinărit și am mai făcut o ședință, așa între grădinari. Am stabilit ca un vecin, cu relații printre țigani, să ne facă rost de pământ de flori. Fiecare am cumpărat după dimensiunea lotului respectiv. Eu am luat cinci cărute de pământ, cu 400 de lei. Împreună cu copiii l-am împărțiat pe lot, am ridicat terenul și am îmbogățit solul. Lot aveam, lipseau doar plantele. Unii vecini începuseră să semene flori, legume etc. Am plantat pe marginea terenului, ca un gard viu, bulbi de iriși albaștri, cumpărați de la piață, în rest nimic. Am pus mâna pe telefon și am sunat la un prieten, care era „cineva” într-o stațiune experimentală de pe lângă București, și i-am povestit în ce situație eram. El, băiat subțire și deștept, s-a prins imediat și mi-a zis: „Măine pe la patru după-amiază să fii în fața blocului. Pa!” și m-a lăsat fără grai. Dar bucuraoasă.

A doua zi, ne-am întâlnit și mi-a pus în brațe ditamai pachetoiul care conținea mai multe pachete cu răsaduri de legume ce puteau îngrozitor. Le-am pus într-un lighean și l-am expediat pe balcon, ca să-mi pedepesc vecinii. L-am sunat pe prieten ca să mă lumineze. Mi-a zis că mirosul acela urât este de la un îngrășământ în care cresc ei plantele, că am fire de ardei gras, de vinete și două tipuri de roșii. Un tip de roșii nu trebuie arăcite, pentru că se întind pe sol, fac fructe

rotunde cât o minge de tenis și dau recoltă multă, și alt tip, care trebuie arăcite și dau roșii imense, dar numai trei-patru bucăți la fir. După care mi le-a descris, ca să le pot deosebi. M-a avertizat că trebuie udate mult, de două ori pe zi. Noaptea am visat numai legume.

După-amiază, a doua zi, le-am plantat. Spre ofița vecinilor, plantele mele erau mai mari și miroseau divin. Mă sculam de la patru și le udam. Când plecam la serviciu plantele mele erau vesele. Îmi făceam tot felul de preparate din ele. În gând! Vise! Până la Revoluție am avut lotul acela care mi-a creat tot felul de probleme. M-au costat 150 de lei treizeci de bare din fier forjat reciclat, pe care le-am folosit de araci stărnind o invidie cumplită. Să nu mai vorbim că n-am prins nici măcar o vânăta, să-mi fac o salată! Ardei am prins vreo trei. Roșii, din cele mici, am recoltat vreo zece bucăți, cam necoapte, pentru că altfel nici nu le mai vedeam. Dar roșiile cele mari erau uriașe, cam de 300-400 de grame. Pe fiecare fir, trei sau patru. Dar cum se părguia, cineva le fura! Într-o zi, rămăsese o ultimă roșie pe un fir și era părguită bine. De cu seară, am acoperit-o cu frunze, ca să nu se vadă, cu gând să o culeg. Îmi făcusem, în minte, o salată cu ceapă și ardei grași (de la aprozar). Eram numai o speranță!

În duminica aia, ne-am sculat toți devreme. Fiul meu cel mare se uită peste balcon, în grădina care devenise din ce în ce mai goală de verdeață. Deodată îmi zice: „Vino, să vezi cine-ți mănâncă roșiile!”.

Și, am văzut. În grădină, stătea pe pământ, cu firul de roșie între picioare, ținând cu amândouă mâinile roșia mea, Veronica, o fetiță de la blocul vecin. Când am văzut că a căscat gura să muște roșia, am strigat la ea: „Mă, ce faci acolo?!” Copila a încremenit cu gura căscată. Când l-am văzut mutrișoara îngrozită mi s-a rupt sufletul. Am întrebato-o: „E bună?”. Ea a dat din cap în semn că da și i-am strigat: „Bine! Mănânc-o!”. Ce era să fac? Ce-mi trebuia salată!

Veronica BECTAȘ

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

La Praga, 10.000 de manifestanți s-au adunat în Piața Venceslas

(Urmare din pag. 1)

Toate aceste evenimente exercită o presiune din ce în ce mai puternică în Cehoslovacia. Continuă să apară grupuri independente, iar cele mai vechi își intensifică activitatea. Publicațiile clandestine sunt tot mai populare și mai citite. „Inițiativa democratică”, „Forumul democratic al minorității maghiare”, „Cercul inteligenței independente”, „Clubul ecologic din Moravia”, „Clubul verizilor” (ecologiști), „Comitetul pentru eliberarea democrațiilor slovaci” sunt câteva dintre noile organizații. Autorităților le vine greu să le dizolve. În URSS, asemenea organizații ale societății civile cunoașteau din 1988 o înflorire și Kremlinul nu numai că le tolera, dar le încuraja apariția. Presa oficială publică, la ordinul autorităților

pragheze, comentarii pozitive despre perestroika și glasnost. Liderii PCCS dau unora declarații de susținere a reformelor din URSS, dar sunt într-o situație imposibilă. Nervozitatea lor crește cu fiecare zi. La 11 octombrie, la plenara CC al PCCS, Milos Jakes critică sever evoluțiile politice din Polonia și Ungaria. Un alt lider, Josef Lenart, îi atacă pe partizanii unui dialog cu opoziția, etichetându-i drept reacționari, apatrizi, aticehoslovaci. Karel Urbanek (care va lua curând locul lui Milos Jakes) spune că liderii opoziției, sub pretextul reformelor, nu doresc decât lichidarea sistemului socialist. Ceea ce era, în bună parte, un mare adevăr. Deteriorarea situației comunistilor în estul Europei era o amenințare directă la adresa comunistilor cehoslovaci. Demonstrațiile din RDG, atitudinea lui

Gorbaciov față de poziția lui Honecker îngrijorau mai mult ca oricând. Presa de la Praga și Bratislava publică articole critice față de schimbările din blocul sovietic. Reformele din URSS ar putea duce la trădarea cauzei muncitorilor, scrie Tribuna.

La 28 octombrie, 10.000 de demonstrații se adună în Piața Sf. Venceslas, pentru a comemora fondarea statului cehoslovac, în 1918. Capturile poliției numără de data asta 300 de arestați. Căderea zidului de la Berlin, la 9 noiembrie, are un mare impact. A doua zi, Todor Jivkov este și el demis. „Acum era cât se poate de clar că și Cehoslovacia va fi pe listă.”

Stelian Tănase, Din volumul Istoria căderii regimurilor comuniste, București, Humanitas, 2009, p. 247-248

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DIN PRESA EXILULUI

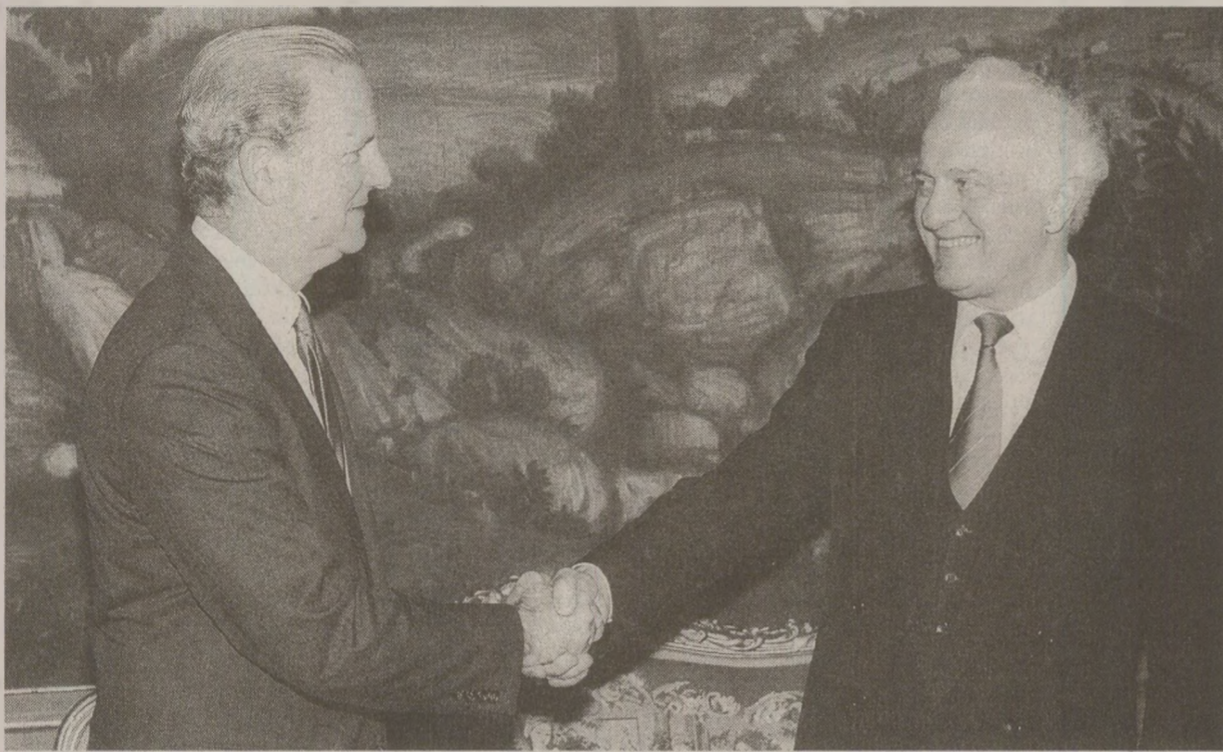
CEAUȘESCU RISIPEȘTE ILUZIILE UNOR ÎNNOIRI ÎN ROMÂNIA

După discursul rostit de Eduard Șevarnadze, în care a condamnat invazia sovietică în Afganistan, în 1979, și a declarat că „foarte discutabilă” decizia construirii unei uriașe stații radar în Siberia (față de care Statele Unite au protestat în nenumărate rânduri), purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe a fost solicitat să acorde un interviu rețelei americane de televiziune ABC.

Ghenadi Gherasimov a declarat că noua conducere sovietică a adoptat în problemele politicii față de statele Pacifului de la Varșovia, „doctrina Sinatra”. Solicitat să explice, a amintit cântecul lui Frank Sinatra, „Am făcut-o pe drumul meu” (I did it my Way). Când ziaristul a insistat și a dorit să afle dacă este exclusiv acum doctrina intervenției militare, Gherasimov a declarat: „Evident. Construcția politică a fiecărui stat trebuie să fie stabilită de poporul său”, iar la întrebarea ce se va întâmpla dacă un stat sau altul ar întoarce spatele comunismului, Gherasimov a precizat: „Priviți ceea ce se întâmplă în Polonia. Sunt multe figuri noi în conducerea de acolo și nu dintre comuniști”.

Paradoxal, exact în aceeași zi, în fața plenarei Comitetului Central al partidului comunist, Nicolae Ceaușescu a rostit un discurs de trei ore în care a atacat cu violență procesul reformelor care se desfășoară actualmente în anumite state socialiste și a propus convocarea unei conferințe internaționale a partidelor comuniste care să pună capăt fenomenului.

„Într-o serie de state s-au adoptat măsuri care slăbesc poziția socialismului și deschid drumul înnoirii capitalismului sub diferite forme”, a declarat liderul român, care nu a numit pe nici una dintre ele (Polonia, Ungaria, URSS), dar a făcut aluzii foarte strâvezii la Budapesta, dedându-se la amenințări și chiar calomnii: „Trebuie replicat cu violență oamenilor lui Horthy, aliații nazizilor vechi și noi, care dezvoltă dușmănia între state”.

După întâlnirea secretarului de Stat James Baker cu Eduard Șevarnadze, șeful diplomației sovietice, petrecută în toamna lui '89 la Washington, a crescut interesul presei americane pentru URSS și Europa de Est. FOTO: ITAR-TASS/INTACT IMAGES

Ascunzându-se în spatele demagogiei populiste, Ceaușescu a spus: „Se urmărește în aceste țări scăderea nivelului de trai al poporului. În acele țări socialiste unde s-a trecut la economia de piață, există semne care demonstrează pericole pentru însăși dezvoltarea societății socialiste”. În încheierea discursului său – menit să înlăture orice iluzie privind eventualitatea unor reforme în România – liderul de la București a afirmat: „Activitatea anticomunistă a cercurilor imperialiste reprezintă un pericol pentru destindere și pentru colaborare. Dacă vor continua așa, vor duce până în cele din urmă la o degradare și mai gravă a situației mondiale”.

Correspondenții de presă străini acreditați la București au adăugat, pe marginea acestui text inclus în

telegramele agenției de presă Agereș, că încă în urmă cu o săptămână cotidianul România Liberă, a cărui manșetă precizează că este „organul Consiliului de Miniștri”, a publicat o caricatură a președintelui Poloniei, Wojciech Jaruzelski, întinzând mâna să cerșească de la statele apusene.

În ciuda înlocuirii lui Erich Honecker de la conducerea RD Germane, în această țară continuă manifestațiile contra noii conduceri. 12.000 de est-berlinezi au manifestat marți seară în Berlinul Răsăritean la puțin timp după ce conducătorul partidului comunist, Egon Krenz, a fost ales în Parlament în funcția de președinte al Germaniei Răsăriteane.

Pentru prima oară s-a înregistrat și o revoltă în cadrul Parlamentului.

36 din cei 500 de deputați au votat contra lui Krenz, în timp ce alți 26 s-au abținut de la vot. De asemenea, opt deputați au votat pentru și 17 s-au abținut când Krenz a fost ales președinte al Consiliului Apărării Naționale, organism care dispune de puteri executive în condițiile stării de urgență.

Imediat după ce a fost ales ca președinte, Krenz a promis schimbări în scopul de a aplana starea de spirit, greaua existență de 36 de ani, în această țară. El nu a făcut promisiuni specifice privitoare la anumite legi noi, dar conducerea est-germană a promis că va anula obligația pe care o aveau până acum cetățenii de a prezenta un motiv clar pentru cererea de plecare în străinătate.

Krenz a promis, de asemenea, că va cerceta acuzațiile ce se aduc Poliției, care a reprimat cu brutalitate mani-

festății în favoarea democrației.

În momentul în care Parlamentul din Germania Răsăriteană pune la vot alegerea lui Egon Krenz ca președinte al statului, în fața clădirii, sute de tineri manifestau strigând: „Egon Krenz, noi suntem concurenții tăi”.

În sala Parlamentului, locul lui Erich Honecker a fost gol. Acesta anunțase dinainte că din cauza stării sănătății sale nu poate participa la ședința de alegere a lui Krenz.

O declarație a Biroului Politic a Partidului Comunist din RDG a anunțat elaborarea proiectului unei legi care va permite fiecărui cetățean să dețină un pașaport și să călătorească liber în străinătate. Dar, în ciuda acestui fapt, se pare că mulți est-germani nu îl doresc pe Egon Krenz și îl acuză că a falsificat rezultatele ultimelor alegeri, când a susținut că 98% din alegătorii au participat la vot.

Germania Răsăriteană cunoaște acum cele mai mari manifestații de la răscoală muncitorilor din 1953 și demonstrații de stradă aloc aproape în fiecare zi. În ultimele două luni, 60.000 de est-germani au fugit în Occident prin Budapesta, Praga și Varșovia, iar de la începutul anului numărul cetățenilor care au părăsit RD Germană se ridică la 120.000.

Viena. – Președintele României, Nicolae Ceaușescu, a declarat în ședința plenară a CC al PCR că, deși în multe țări problema viitorului statului socialist este pusă sub semnul întrebării, socialismul din România nu este negociabil. El a condamnat cercurile imperialiste pentru că exagerează greseliile socialismului. Adevărul (Israel) – octombrie 1989. Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditz Goshen, coordonatoare a Centrului de Studii și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Caut femeie pentru îngrijire copil de 5 ani, în zona Lujerului. Aștept provincia.

Centrul Școlar numărul 1, București, cu sediul în Vatra Luminoasă, numărul 108, Sector 2, încadrează frizer (femeie) și tâmplar universal.

Căutam femeie pentru îngrijire copil în vârstă de 2 ani, internă sau externă, zona Băneasa.

VÂNZĂRI

Vând pat dublu, dulap combinat Scoica trei uși, canapier cu bibliotecă, birou, canapea extensibilă, bibliotecă, cuier, mobilă de bucătărie, covoare, saltețe lână,

mașină de spălat automată, aspirator, sobă, aerotermă.

Vând pianină, stare foarte bună, dormitor, piese mobilier pentru dormitor, televizor, rochie albă damă.

Vând Mercedes Diesel 200, coadă de rândunică, în perfectă stare de funcționare. Aștept provincia.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr bancnote vechi, medalii, decorații, insigne, toate vechi, pentru colecție.

Cumpăr televizor color în garanție, videocasete sigilate, calorifer electric cu termostat nou.

Cumpăr medalion email, cercei, filigran, lăntșor fin, obiecte din porțelan și sticlă vechi, modele deosebite.

tv 28 octombrie 1989

13:00 Telex

13:05 La sfârșit de săptămână

Plaiurile Muscelului în cântec și culori; Din universul desenului animat; Muzică populară interpretată de Ștefania Stere, Aurelia Popescu Preda, Maria Marcu; Hărnicie și chibzuință; Reportaj prilejuit de Săptămâna Economiei; Telesport; Un cântec pentru dv. cu Duce Bertzi; Prognoza meteo pe luna noiembrie; Tineri interpreți: Ruxandra Donose, Tele-Filatelia; Momente aniversare consacrate de mărcile poștale apărute în ultima perioadă; Din Fono-Filmoteca de aur; Autograf muzical: Natalia Guberna; Redactorii coordonatori: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor

15:00 Închiderea programului

19:00 Telegiurnal

19:30 Sub tricolor, sub roșu steag Versuri patriotice, revoluționare

19:45 Partid și țară – o unică voință; Deplină aprobare de către întregul nostru partid și popor a propunerii privind re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român și a documentelor pentru Congresul al XIV-lea

20:00 Toamna în Cișmigiu... Emisiune literar-muzicală; Redactor Gh. E. Marian

20:45 Film artistic; A trăit pentru muzică

22:20 Telegiurnal

22:30 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost caldă, înregistrând însă scăderi de temperatură în partea de nord a țării. Cerul a fost temporar noros, exceptând regiunile sudice unde a fost mai mult senin. Ploi care au avut și caracter de aversă, au căzut, pe alocuri, în jumătatea de nord a țării și, izolat, în rest. În zona de munte, la peste 1.500 metri altitudine, precipitațiile au fost izolate și sub formă de lapoviță și ninsoare. Temperaturile

minime au fost cuprinse, în general, între 0 și 8 grade, iar cele maxime între 8 și 18 grade. Pe alocuri, dimineața s-a produs ceață slabă. În București, vremea a fost caldă. Cerul, mai mult senin, a prezentat înnoiriri temporare, devenind favorabil ploii slabe. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile minime au oscilat între 4 și 7 grade, iar cele maxime între 17 și 20 grade. Dimineața, condiții de ceață slabă.

amintiri

CE COSTUM VĂ VINE BINE?

Un costum din stoffe fine

MARCA I.I.S. „LIBERTATEA” — SIBIU str. Tg. Fihului 12

În producție

ORIZONTAL: 1) Inclus în plan. 2) Mijloc de economisire a materiei prime. 3) La fel – În primele rânduri! – Genitivul. 4) Liniile Aeriene Române (siglă) – Inflexibile. 5) Bine echipată – Atelierul frunța! 6) Oxid de carbon – Se deplasează pas cu pas (pl.). 7) Creanșă – Ialomița în codul rutier. 8) Lucrări agricole primordiale – Legătură. 9) A redă în producție – Donație. 10) Ajutați în procesul de producție

VERTICAL: 1) Tratare a materiei

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Drum nou, 1989

RESTITUIRI

„Frontieriștii” est-germani, amnistiați de guvernul de la Berlin

Reportajul Ambasadei României la Praga

Către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Ion Stoian, secretar al CC al PCR,

Tovarășului Constantin Oancea, adjunct al ministrului,

Referitor la unele aspecte ale situației din RSČS vă informăm:

În contextul evoluției evenimentelor din Ungaria, Polonia, URSS și, în ultimul timp, RD Germană, diversele grupări ilegale de opoziție din Cehoslovacia au început să își intensifice activitatea și, pentru data de 28 octombrie a.c. (ziua proclamării Republicii Cehoslovacie) au anunțat demonstrații de protest la Praga, Brno, Ostrava și în alte orașe cehoslovace.

Grupările de opoziție nu au un program de alternativă politică, organizează însă semnarea de diverse petiții și acțiuni de protest, împotriva încălcării drepturilor și libertăților prevăzute de Constituție și exercită presiuni pentru înlăturarea rolului conducător al PC din Cehoslovacia, atât în societate, cât și în cadrul Frontului Național.

1. Conform afirmațiilor lui D. Hraconsky, șef de sector la Secția de propagandă a CC al PCR, în prezent există în cehoslovacia un număr de aproape 80 de grupări de opoziție, care își desfășoară activitatea cu sprijinul mijloacelor de informare din Occident și cu ajutorul material al diverselor grupări reacționare din țările capitaliste. Baza de membri a acestor organizații este redusă, însă aceleași persoane fac parte din mai multe organizații.

Majoritatea grupărilor au ca numitor comun democrația de tip burghez și nu ascund intențiile de reinstaurare a capitalismului în Cehoslovacia. Elogiază în acest sens Fosta Republică burgheză cehoslovacă și „caracterul

profund democratic al acesteia”.

Unele grupări promovează reformele de tip social-democrat și au ca adepți pe cei care au fost excluși din partid după anul 1966. În cadrul acestora sunt și curente care recunosc că „socialismul democratic preconizat” nu se poate realiza fără comuniști. Refuză însă o colaborare constructivă cu PCC, datorită aprecierii diferite a anului 1966.

Al treilea complex de organizații are ca numitor comun ideologia religioasă și clericalismul politic militant. Beneficiază de sprijin material din Occident, iar în ultimul timp și de ajutor concret de la diverse organizații din Ungaria și Polonia.

Într-o formă sau alta, toate organizațiile și-au anunțat participarea la demonstrația prevăzută pentru data de 29 octombrie a.c. Conform aprecierii lui D. Hraconsky, unele grupări manifestă cu pancarte cu numele lui M. Gorbaciov. Sunt însă și diverse pamflete în care M. Gorbaciov este criticat ca plagiat al reformelor din 1966 din Cehoslovacia și ca elev înconștient al lui A. Dubcek.

2. În cursul lunii octombrie, organele de partid și de stat cehoslovace au intensificat măsurile administrative pentru combaterea oricăror manifestări ostile socialismului. S-au organizat adunări de partid în diverse regiuni și raioane, la care au participat membri ai prezidiului CC al PCC. S-a insistat asupra imbunătățirii muncii politico-ideologice, dar și asupra profilului moral politic al ciomjuniștilor aflați în muncă de răspundere. S-a subliniat, de asemenea, că organele și organizațiile de partid trebuie să aibă atitudine fermă față de cei care nu corespund profilului de comunist, deoarece carențele individuale ale unor comuniști sunt atribuite de grupările de opoziție întregului partid.

3. Arestarea în cursul acestei luni a

ziariștilor Rudolf Zeman și Jiri Ruml, care editau ziarul ilegal „Lidove Noviny”, a creat o nouă stare de tensiune. Peste 100 de ziariști au adresat președintelui guvernului o scrisoare în care cer eliberarea celor doi ziariști.

Se apreciază că măsura respectivă a avut efect catalizator și pentru alte luări de poziții din partea unor artiști cehoslovaci. Astfel, a crescut la 35.000 numărul celor care au semnat petiția „Câteva cuvinte”. În plus, Vaclav Neuman, dirijorul Filarmonicii ceh, precum și 97 de membri ai orchestrei, au luat inițiativa să întrerupă orice colaborare cu Televiziunea și Radiodifuziunea cehoslovacă, datorită faptului că cele două organizații nu permit transmiterea de emisiuni cu artiști care au semnat petiția.

4. Pe fondul activizării grupărilor ilegale de opoziție, au început să apară curente perturbatoare și în Partidul Popular cehoslovac, la care s-a solicitat demisia actualului conducător a partidului. Intre altele, s-a subliniat că majoritatea membrilor conducerei Partidului Popular nu au promovat o politică proprie, ci au mers la remorca PC din Cehoslovacia. Situația din partidul Popular cehoslovac este apreciată ca deosebit de critică, fapt pentru care s-a hotărât organizarea congresului chiar la începutul anului 1990. Se estimează că din cei circa 60.000 membri ai partidului, majoritatea se pronunță pentru înlocuirea actualui conducător înainte de ținerea congresului.

5. Situația din partidul Socialist Cehoslovac este până în prezent mai calmă, însă au apărut și în cadrul acestuia curente care cer ca partidul să se angajeze mai mult în apărarea drepturilor omului (partidul are 160.000 membri).

6. În cursul ultimelor zile, organele de stat au luat măsuri pentru a preîntâmpina ținerea demonstrațiilor ilegale preconizate pentru după-amiaza zilei de 29 octombrie în piața Vaclav. În ziua respectivă, piața va fi închisă complet pentru persoanele neautorizate, până la ora 12:00, deoarece s-a luat măsura ca noii militari în termen să depună jurământul în zona din partea inferioară a pieței. George Homoštean

Reportajul Ambasadei României la Berlin

Către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Constantin Oancea, adjunct al ministrului,

În legătură cu aspectele curente ale evoluției situației din RD Germană, informăm următoarele:

1. Toți reprezentanții din țara gazdă cu care am discutat ieri, 26 octombrie, (PSUG, alte partide și organizații, MAE al RDG) apreciază în continuare că faza critică în situația politicii interne

SALUTĂRI DIN... BUȘTENI!

